

AZ GÖREN REHABİLİTASYONU

Görme Sisteminin Fonksiyonu

- ▶ Göz ışığı, parlama ve renk olmak üzere ikiye ayrılır.
- ▶ Retina rodlar ve koniler olmak üzere iki tip fotoseptöre sahiptir.
- ▶ Rodlar; ışığı fark etme eşiği düşüktür ve gece görmede en iyi çalışırlar
- ▶ Koniler; en iyi gün ışığı altında çalışırlar. Renkleri görme keskinliğinden sorumludur.

- ▶ Özellikle ışıklı uyaranlar retinadaki hücrelerde elektrokimyasal değişikliklere yol açarak elektriksel uyarıyı optik sinire doğru tetikler.
- ▶ Optik sinir, gözün arkasında optik talamustaki lateral retinakulat nukleusa rehberlik eder.

- ▶ **Santral lezyon** genikulakalkarin yol, primer görme alanı, oksipital lob, posterior temporal lob ve frontaldeki korteksin görmeye yardımcı alanlarında yani posteior görme yollarında meydana gelir.
- ▶ Kortikal görme bozukluğu görülür. Bu durum okuma ya da resimleri tanımada zorluğa neden olur.

- ▶ **Normal Görme:** Gazete yazısını standart mesafe olan 1 metreden okuyabilme yeteneğidir.

- ▶ **Az Gören:** Standart reaktif düzeltmelerden sonra görme fonksiyonundaki bozukluğu devam eden ve görme keskinliği 20/60'dan az olan ancak bir işi planlamak ve yerine getirmek için kullanılabilen görmedir.
 - Normal gözlükler, kontakt lensler, tıbbi veya cerrahi yaklaşımlarla düzeltilemez.
 - Bazı kullanılabilir görsel ayrımları olsa da günlük aktiviteleri gerçekleştirmeyi engelleyici ciddi görme kaybıdır.
 - Kalıtsal olabilir.

► **Santral Alan Kaybı**

Makular dejenerasyon ve optik atrofi

► **Bir Çok Alan Kaybı**

Retinal yırtılmalar ve travma

► **Tünel Görme**

Glokom, retinitis pigmentosa

► **Kontrast kayıp ve parlama problemleri**
Katarakt, glokom, korneal hastalıklar ve albinizm

► **Ek semptomlar**

Bulanık görme

Odaklaşma sorunları

► **Distorsiyon**

Cisimler dalgalı veya çift gözüdür

Makular dejenerasyon, retinal rahatsızlıklar

Görme Fonksiyonlarının Değerlendirilmesi

- ▶ Görme keskinliğinin değerlendirilmesi
- ▶ Görme alanının değerlendirilmesi
- ▶ Kontrast duyarlılığının değerlendirilmesi

Rehabilitasyona Yönelik Değerlendirme

- ▶ Duyu-algı-motor ve bilişsel bütünlüğünde sapmalar tespit edilir
- ▶ Yakın, orta ve uzak görme mesafesindeki aktivite güçlükleri belirlenir
- ▶ GYA'deki fonksiyonelliği etkileyen limitasyonlar saptanır.

REHABİLİTASYON

► Motor fonksiyonların eğitimi

Kaba → denge, iki elin aynı anda kullanma

İnce → yazı yazma, çizim yapma, boncuk dizme..

► DAM bütünlüğü eğitimi

► El fonksiyonlarını ve el-göz koordinasyonunu geliştirmeye yönelik aktivite eğitimi

Öneriler

- ▶ Basamak kenarları
- ▶ Duvar kenarları
- ▶ Duvardaki aydınlatma düğmeleri
- ▶ Oda yer döşemeleri
- ▶ Tarak, diş fırçası ve kıyafetler
- ▶ Yemek masası, tabak, bardak

Korikal Görme Bozukluğu

- ▶ Kognitif görme bozukluğu, nörojenik görme bozukluğu ve serebral görme bozukluğu.
- ▶ Nedenleri;
 - Çocuklarda (özellikle 1500 g'ın altında doğan prematüre bebeklerde) sık görüldüğü üzere doğum esnasında beynin oksijensiz kalması
 - Beyin içi kanama
 - İltihaplanmalar
 - Hidrosefali
 - Kafa içi tümör ve ameliyatları sonrasında
 - Kafa travması sonrasında
 - Doğumsal beyin anomalileri



Korikal Görme Engelli Çocuklarda Öğretme Stratejileri

1. Sık sık ara vermek gerekir. Bu çocuklar için görmeyi kullanmak yorucu bir çalışmadır.
2. Pozisyon çok önemlidir. Çocuk, mutlaka kendini rahat ve emniyette hissetmelidir.
3. Görme alanının istem dışı değişikliğine sebebi olmamak için kafa desteği mutlaka sağlanmalıdır.
4. Motor çaba gerekecek ise başlangıçta görme ve motor çalışma ayrı ayrı yapılmalıdır.
5. Kullanılan cisimler ve oyuncakların tanıdık ve bilinen olması öğrenmeyi kolaylaştırır.
6. Dikkat çekmek istenen yerlerde renklerden (renkli ataş, kurdele gibi) faydalanabiliriz.
7. Sık ve kısa süreli tekrarlar çok önemlidir. Mutlaka yapılmalıdır.
8. Her cisim görme ile tanıtıldıktan sonra koklama, dokunma, tatma gibi diğer duyu vasıtası ile de pekiştirilmelidir.,
9. Bak, ara, bul, göster gibi görmeyi kullanmaya dönük görsel komutlar sık sık verilmelidir.
10. Bakması istenen cisme, görmesi için bol süre verilmeli, hadi hadi diye çocuk sıkıştırılmamalıdır.